

Foto: Peter Chvostek

Vegetariánstvo, vegánstvo a umelé mäso

V dnešnej dobe sa čoraz viac ľudí stáva vegánmi. A čo je to vlastne vegán? Označujú sa tak ľudia konzumujúci iba potraviny, ktoré neobsahujú mäso, ale zároveň ani žiadne živočíšne produkty, akými sú napríklad mlieko, vajcia alebo med.

Na Slovensku sa za niekoľko posledných rokov vegánstvo veľmi rozšírilo. Pribúda veľa vegánskych reštaurácií, kde varia bezmäsité jedlá. Možno si hovoríte, že vegáni musia jesť iba čerstvú zeleninu. Nie je to však pravda. V dnešnej dobe je niekoľko možností,

ako mäso nahradiť. Asi najznámejšími náhradami sú tofu a sója.

Prečo je dobré byť vegánom? Jeden Slovak zje v priemere za rok až sedemdesiat kilogramov potravín. V koši končí až 20 % mliečnych výrobkov, 20 % mäsa a 35 % rýb a morských plodov. Z toho vyplýva, že veľmi veľa zvierat prichádza o svoj život zbytočne. Okrem vegánstva poznáme aj vegetariánstvo. Rozdiel spočíva v tom, že vegáni nemôžu jesť ani mäso, ani živočíšne produkty a vegetáriáni nemôžu

jesť iba mäso. Vedci už dokonca vymysleli spôsob, ako vypěstovať mäso. Prvý „umelý“ hamburger predstavil biológ na univerzi-

te v holandskom Maastrichte v roku 2013. Mäso bolo však veľmi drahé. Vedci sa snažia vymyslieť rôzne spôsoby, ako mäso vyrobiť lacnejšie. Jednou z možností bolo použiť stebľa z trávy, na ktorých sa svalové vlákna mäsa ľahko uchytiť. Mäso sa v súčasnosti „pestuje“ v bioreaktore, kde sa biológovia snažia vytvoriť podmienky podobné tým, ktoré sú v živom organizme. Vedci pridávajú látky potrebné na rast svalových vlákien.

Tak čo na to hovoríte? Vyskúšali by ste takéto mäso? 😊

Adela Marková

Foto: archív A. M.

**V náručí obra / Prednáška: Prečo a ako vzniklo a zaniklo Československo?
 / Workshop s TA3 / Recenzia: Fantastické zvery a ich výskyt / Nehynúca
 klasika online hier / Formula 1: Pirelli British Grand Prix 2021**

V náručí obra

Priam rozprávkový je pohľad na most Golden Bridge, ktorý držia dve obrie ruky. Most s celkovou dĺžkou 150 metrov a šírkou 12,8 metra sa však nenachádza v severoamerickom San Franciscu, ale vo vietnamskom turistickom rezorte Ba Na Hills pri meste Da Nang. Hoci sa javí, že „Zlatý most“ má aspoň 2 100 rokov, je súčasťou zábavného parku, ktorý otvorili len v júni 2018.

Most vo výške 1 414 metrov nad morom je umiestnený na hornej prestupnej stanici Rajskej záhrady, kam sa dostanete

asi po 15 minútach jazdy jednej z troch kabínkových lanoviek.

Takýchto zábavných parkov je vo Vietname veľa, každý je pritom zameraný na iný druh zábavy. Zábavný park Ba Na Hills sa nachádza na vysokej hore, ku ktorej sa dostanete za hodinu z Da Nangu. Lanovky majú viac zastávok, nájdete tu bobovú dráhu, botanickú záhradu či koncertný park.

Anna Marinovová, 14 r.

Foto: internet

Petang pre každého

Hohenlohe je petangový klub, ktorý pozostáva z 21 hráčov z toho 13 mužov a 8 žien. Tí sa delia ešte do piatich kategórií – veteráni, normal, kadeti, benjamin, espoirs. Každý klub má body, ktoré sa získavajú za turnaje a hovoria o sile každého klubu. Pre objasnenie uvediem príklad – ak má niekto 5 000 bodov, tak je veľmi dobrým v petangu. Najlepším hráčom nášho klubu je

Andrej Fratrič, ktorý má 5 612 bodov. Prezidentkou Hohenlohe je Andrejova mama – Andrea Fratričová. Klub vznikol v roku 2010 a záujemcovia o tento šport ho nájdú na Chorvátskej 8 v Bratislave. Ja mám zatiaľ 46 bodov, pretože som kadet, a aj preto, že som nový v klube. Na Slovensku sú aj iné petangové kluby, napríklad Slopak či Moped, ale ja odporúčam Hohenlohe.

Daniel Jursa, 14 r.

Foto: internet

Prečo majú niektoré rastliny fialové listy?

Niektoré rastliny môžu mať fialové listy hneď z niekoľkých dôvodov, ale zvyčajne je to preto, lebo majú vo svojich bunkách rozdielny farebný pigment (pozn. farbivo). Ich listy môžu obsahovať veľa antocyanínu – pigmentu, ktorý absorbuje zelené a žlté svetlo, vďaka čomu sa nám zdajú byť červenasté alebo fialové. To ochraňuje nové listy pred po-

škodením vplyvom slnečného žiarenia a predpokladá sa, že to tiež chráni tropické rastliny, ktoré rastú v tieni vysokých stromov pred plesňami a infekciami. Keď však listy rastliny, ktoré majú zvyčajne zelené zafarbenie (napríklad nechtíky alebo rajčiny), sfialovejú, je to zvyčajne znamenie, že nemajú dostatok fosforu.

Anna Marinovová, 14 r.

Foto: internet

Prednáška: Prečo je akademická sloboda taká dôležitá?

Doc. PhDr. Anna Sámelová, PhD.

Doc. PhDr. Anna Sámelová, PhD. (1968) pôsobí na Katedre žurnalistiky, Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Je novinárka s tridsaťročnou praxou, pracovala vo všetkých typoch médií – v novinách, časopisoch, rozhlasoch aj televíziách, v súkromných aj verejnoprávnych.

Bola šéfredaktorkou týždenníka Slovenskej reality, šéfredaktorkou spravodajstva Rádia Twist (za podiel na založení spravodajského Žurnálu Rádia Twist získala v roku 1997 výročnú cenu Literárneho fondu za novinársky počin roka), bola šéfredaktorkou Hlavnej redakcie spravodajstva

dajstva a publicistiky Slovenskej televízie, riaditeľkou Centra spravodajstva Slovenského rozhlasu, a po vzniku Rozhlasu a televízie Slovenska sa stala aj prvou riaditeľkou spojených Centier spravodajstva RTVS.

Je autorkou trilógie vedeckých monografií o Rozhlase a televízii Slovenska. V rámci dizertačného výskumu hosťovala na Katedre médií, kognície a komunikácie Kodanskej univerzity v Dánsku.

Na katedru žurnalistiky nastúpila v roku 2017 ako odborníčka z praxe s filozofickým vzdelaním s cieľom posilňovať kritické myslenie študentov potrebné

na výkon zodpovednej profesionálnej žurnalistiky.

Foto: archív A.S.

Prednáška: Prečo a ako vzniklo a zaniklo Československo?

Profesor Roman Holec nám prednášal na tému: Prečo a ako vzniklo a zaniklo

Československo. Je to téma, ktorá mňa osobne vždy veľmi zaujímala a tešila som sa, z akého pohľadu nám to všetko pán profesor vysvetlí.

Bolo obdivuhodné počúvať, ako sme v 20. storočí dokázali s našimi „bratmi“ Čechmi tvoriť dejiny a vzoprieť sa Rakúsko-Uhorsku, čo bolo teda v tej dobe neprípustné. Ale bolo to nevyhnutné, pretože čím dlhšie sme boli pod nadvládou Rakúsko-Uhorska, tým intenzívnejšie sa u nás začala

prejavovať napr. maďarizácia. Príkladom je aj Lajos Kosuth, maďarský politik, ktorý dal zavrieť Ľudovíta Štúra do väzenia, pretože sa mu nepáčila Štúrova idea samostatného štátu.

Veľmi sa mi páčila forma, akou nás pán profesor preniesol do tohto obdobia, ukázal výhody aj nevýhody rozpadu Československa. Ja osobne som rada, že som sa narodila v dobe, keď už bolo Slovensko samostatným štátom. Máme tu úžasných vedcov, podnikateľov, výrobcov, ktorými sa môžeme pýšiť.

Anna Marinovová, 14 r.

Reportáž: Workshop s TA3

V stredu a štvrtok, 15. a 16. júla, sa uskutočnil workshop v televízii TA3. Mali sme možnosť prejsť sa po celom areáli TA3.

Boli sme v kostymérni, maskérni, ale aj v samotnom štúdiu, kde sme sa stretli s jednou z redaktoriek. Videli sme aj živé vysielanie priamo v štúdiu a počas krátkych prestávok sme sa mohli redaktorky pýtať rôzne otázky. Niektorí si vyskúšali, aké je to byť kameramanom. Kameraman im požičal kameru a vysvetlil, ako sa používa. Ostatní si medzitým robili fotky v štúdiu.

Mne sa najviac páčili situácie, o ktorých nám hovorili, keď sme boli v kostymérni. Napríklad, ako sa niekomu nepáčilo oblečenie, ktoré mu vybrali a nechcel si ho obliecť. Tí odvážnejší si dokonca vyskúšali, aké je to byť redaktorom či redaktorkou a mohli sa aj s mikrofónom

pred kamerou opýtať ostatných niekoľko otázok.

Nakoniec sme sa ešte boli pozrieť na prenosové vozidlá. Vysvetlili nám, ako fungujú, a že musia byť presne natočené, aby správne fungovali. Verím, že si to všetci účastníci a účastníčky užili a niečo sa aj dozvedeli.

Adela Marková

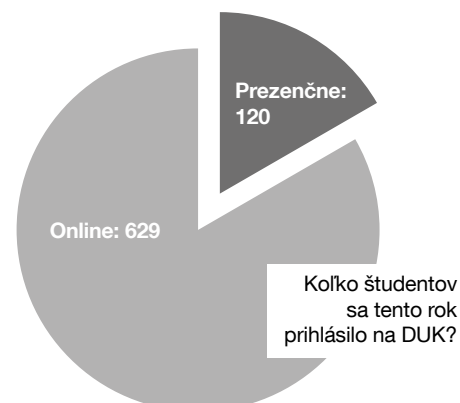

Anketa

Koľko účastníkov a účastníčok sa prihlásilo na DUK?

Minulý rok sme mali možnosť zažiť Detskú univerzitu Komenského iba online. Vďaka uvoľneniu protipandemických opatrení sa niekoľkí z vás môžu zúčastniť prednášok prezenčne, ale mnohí ďalší sa môžu pripojiť online. Redakcia Novín DUK zistila, aký je pomer tých, ktorí sú prítomní na prednáškach v divadle a tých, ktorí sledujú prednášky z pohodlia domovov.

- red -

Festival pre milovníkov klasickej hudby

V sobotu 17. 7. 2021 sa začal tradičný hudobný festival klasickej hudby Viva Musica! v Bratislave.

Tento rok ponúka desať koncertov v podaní slovenských hudobníkov. Organizátori sedemnásteho ročníka sa sústredili na tému spojenia, vďaka ktorej sa na scéne stretnú umelci, ktorí sa predtým nestretli.

Návštevníci festivalu si tak ešte do 14. augusta môžu vychutnať zhudobnenú knihu Moniky Kompaníkovej Hlbokomorské rozprávky, Premeny v podaní Stana Palucha či projekciu prvého filmového spracovania Jánošíka s orchestrom.

-red-

Vtipy

1. Letí vrana po lese a kráka si: „Krá, krá, krá.“ Zrazu vrazí do stromu: „Čvirik, hrkú, jajaj, ako to bolo?
2. Mama vložila do škatule s pečivom lístok s textom: TOTO PEČIVO NEJEDZTE!
Po čase otvorí škatuľu, v ktorej nájde lístok: Aké pečivo?
3. Pračlovek si číta vysvedčenie svojho syna a hovorí: „To, že máš trojku z lovu chápem, si ešte malý. Ale to, že si prepadol z dejepisu, ktorý má len dve strany, to je hanba!“
4. Je to biele a túla sa to samé po poli. Čo je to?

...

Zub samotár

5. Janko a Marienka odlupujú medovník z chalúčky. Vybehne z nej ježibaba a kričí: „Naničhodníci, prestaňte!
V dedine je cukráreň!“

Vedeli ste že?

- Na svete žije ešte minimálne 6 ľudí, ktorí vyzerajú presne ako vy. Máte 9 % šancu, že niektorého z nich počas života naozaj stretnete.
- Sú tri veci, ktoré si ľudský mozog jednoducho nedokáže nevšimnúť – jedlo, nebezpečenstvo a atraktívnych ľudí.
- Podľa Alberta Einsteina, ak na Zemi zomrie aj posledná včela, potom ľudstvu ostávajú maximálne štyri roky života.
- Na svete existuje tak veľa druhov jablák, že ak by ste každý deň jedno zjedli, potom by vám trvalo neuveriteľných dvadsať rokov, kým by ste ich vyskúšali všetky.

- Ľudia, ktorí sa častejšie smejú, sú vo všetkých aspektoch omnoho zdravší, než ostatní.
- Vo vesmíre existuje viac hviezd ako je zrnok piesku na všetkých plážach sveta.
- Shakespeare vymyslel meno "Jessica" pre jeho hru Benátsky kupec.
- Škótske národné zviera je jednorožec.
- Chobotnica má tri srdcia.

-red-

Zahrajte si Muck

Muck je počítačová hra, ktorá je naozaj ťažká aj v prípade, že si zvolíte náročnosť „easy“ (pozn. ľahká). Preto vám radím, aby ste na začiatku vyskúšali radšej verziu „creative“.

Rozdiel medzi nimi spočíva v tom, že pri variante „easy“ na hráča útočia v noci monštri. Ak si zvolíte creative, s monštrami sa nestretnete.

Podobne ako v prípade hry Minecraft, je cieľom hráča prežiť čo najdlhšie vďaka zhromažďovaniu zdrojov a stavaniu nástrojov. Existuje niekoľko nepriateľov, ako napríklad kamenní golemovia, ktorých územie je možné po ich zabití vyrancovať o materiály.

A teraz niečo z histórie: Muck (predtým známy ako Island beta) je bezplatná multiplayerová hra o prežitie, ktorá bola vytvorená spoločnosťou Da-

ni a vydaná na Steame 4. júna 2021. Pôvodne mala vyjsť 28. mája, ale tento dátum bol posunutý na jún. Dani túto hru pôvodne vytvorila ako odpoveď na komentár YouTube: „Prečo nevyskúšate hru o prežitie pre viac hráčov (alebo to nemôžete urobiť)?“

Samuel Jursa, 11 r.

Spomienka na Kamila

Kamil bol zodpovedný za chod Detskej univerzity Komenského. Pracoval tam asi pätnásť rokov a je škoda, že odišiel. Bol milý a vtipný. Všetci sme ho mali radi. Aj on mal občas chvíle, keď zvýšil hlas, ale väčšinu času bol super. Osobne si spomínam na to, ako som asi pred dvoma rokmi, keď som ešte nebol v redakcii, čakal asi hodinu na brata, ktorý v nej už bol. Niečo ich zdržalo. Kým som čakal, Kamil si ku mne prisadol, rozprával sa so mnou a ja som sa aspoň nenudil. To je asi moja najvýraznejšia spomienka na Kamila.

Samuel Jursa, 11 r.

Fantastické zvery a ich výskyt je film, ktorý vyšiel aj v knižnej podobe. Autorom je J. K. Rowlingová.

Film a scenár, ktorý si čitatelia môžu prečítať, je o Mlokovi Scamanderovi, magizoológovi, ktorý stratí Ňuchača v banke. Počas hľadania čarovného tvora, stratí aj vajce, ktoré nájde Jacob Kowalski. Ten má v banke stretnutie kvôli obnove svojho obchodu s koláčikmi.

Keď Mlok Ňuchača nájde a vidí, že Jacob drží v rukách vajce, namieri na naňho prútkom, čím môže prezradiť celý čarodějnícky svet. On sa však úspešne premiestni, ale neuvedomí si, že jeho kufrík s fantastickými zvermi má nemág Jacob.

Ďalšími postavami vo filme sú sestry Tina a Queenie Goldsteinové. Tina je bývalá aurorka. Do Queenie sa zaľú-

Recenzia: Fantastické zvery a ich výskyt

bi Jacob. A tak sa stávame aj svedkami nepravdepodobnej lásky medzi muklom a čarodejnicou a ich snahy spečatiť svoj vzťah manželstvom.

Ak vás fascinuje svet Harryho Pottera, neváhajte a pozrite si film alebo si prečítajte jeho scenár.

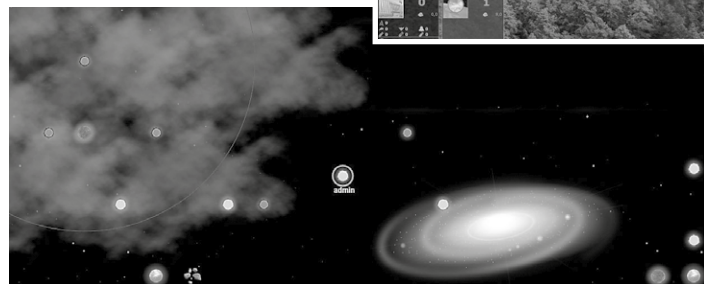
Samuel Jursa, 11 r.

Hrali ste už Colonize online?

Colonize online je počítačová a mobilná hra, ktorú si jej potenciálni hráči môžu vyskúšať zatiaľ v beta verzii.

Ide o tzv. free to play hru a nie je potrebné ju na počítači nainštalovať. V hre máte vlastnú planétu, môžete stavať lode, obsadzovať ďalšie planéty, vytvárať aliancie a dobýjať ostatných hráčov. Táto hra je špecifická v tom, že je

jedinečná a nezameniteľná. Strategického hráča, ktorý rád buduje svoje impérium, hra

neomrzí, pretože v nej vždy nájde niečo nové. Tvorcovia ešte pracujú na rôznych rasách civilizácie, pirátoch a hraní za Hrdinu. Hra zobrazuje päť druhov planét – Žltá, Modrá, Červená, Oranžová a Biela. Nájdete v nej aj asteroidy, čierne a červie diery a hmloviny. Hru odporúčam všetkým, ktorí majú radi stratégie a vesmírne dobrodružstvá.

Daniel Jursa, 14 r.

League of Legends je hra, ktorú vyvinula spoločnosť Riot Games a vyšla v roku 2009. Doteraz má vyše 10 000 000

stiahnutí. Nájdete v nej 140 hrdinov a 10 rôznych bosov.

League of Legends je online MOBA,

Nehynúca klasika online hier

ARPG, kde hráči medzi sebou bojujú pomocou herných hrdinov. V hre sú k dispozícii stovky rôznych hrdinov, takže hráči musia spolupracovať so svojimi spoluhráčmi, aby porazili druhý tím a ich nexus, čo je terč oboch tímov. Hrdinovia sa „levelujú“, čím získavajú schopnosti a pri niektorých hrdinoch aj transformácie. Tutorial trvá 20 až 90 minút, pričom máte možnosť vyskúšať si rôznych hrdinov.

Mňa na League of Legends veľmi baví skúšanie hrdinov, zabíjanie nepriateľov a vytváranie team-mates. Hra League of Legends sa líši od Dota 2 iba lepšou grafikou, väčším počtom hrdinov a rôznymi hernými módmi.

Daniel Jursa, 14 r.

Formula 1: Pirelli British Grand Prix 2021

Od piatku 16. 7. do nedele 18. 7. sa konala Veľká cena Veľkej Británie, ktorá mala 52 kôl. Pirelli na tieto závody vybrala najtvrdšiu zmes - C1 tvrdú, C2 strednú a C3 mäkkú.

Tento víkend bol zaujímavý, pretože namiesto sobotňajšej kvalifikácie, ktorá bola už v piatok sa uskutočnila premiéra dlho očakávaného kvalifikačného šprintu na 100 km na okruhu v Silverstone, ktorý mal 17 kôl. Bol to jeden z troch kvalifikačných šprintov. Verstappen získal pole position, pričom v šprinte bol na nej Hamilton. Ale vráťme sa k závodu. Všetci na začiatku začínali na stredných gumách okrem Sergia Péreza.

Foto: internet

Hneď na začiatku Hamilton narazil do Verstappena, ktorý sa otočil o 180 stupňov a narazil do bariéry v zákrute 9 s názvom Copse a vypadol z týchto pretekov. Našťastie je Verstappen v poriadku a Hamilton dostal 10 sekundovú penalizáciu, išiel do boxov a tam systémom 10 sekúnd a vý-

mena pneumatík, prešiel svoj trest. Pretek vyhrál spomínaný Lewis Hamilton, druhý skončil Charles Leclerc a tretí Valtteri Bottas. Najrýchlejšie kolo mal 16. Sergio Pérez. Hoci Verstappen v týchto pretekoch vypadol, stále je na prvej priečke.

Matej Ivan

Petangova súťaž v Rusovciach

V Rusovciach sa v piatok 17. 7. 2021 odohrala súťaž Mix Junior a Senior. Hralo sa na Bucholce, čo sú body za protihráčové výhry. Odohrali sa štyri kolá, po ktorých nasledovalo semifinále a finále. Zúčastnilo sa deväť tímov, takže počas každého základného kola bol jeden tím v Baji (pozn. time-out). Počas turnaja začalo prudko pršať, takže bola súťaž na chvíľu prerušená. Turnaj

trval do 17:00 a na konci sa vyhlásili výsledky.

Ja som prvý zápas prehrál, ďalšie tri vyhral, postúpil som do semifinále a nakoniec aj do finále, v ktorom som prehrál. Skončil som druhý, ale bolo to super. Hral som s Jurajom Kerstenom a turnaj nám vyšiel veľmi dobre. Klub Hohenlohe junior obsadil prvé, druhé aj tretie miesto.

Daniel Jursa, 14 r.

Foto: internet

HLAVNÍ PARTNERI DUK

Kooperativa
VIENNA INSURANCE GROUP

SIEMENS
Ingenuity for Life

SIEMENS
Healthineers

TB
TATRA BANKA
Member of Raiffeisen Bank International

PARTNER DUK ONLINE

DATALAN

ORGANIZÁTORI DUK

DIVADLO
ARÉNA

UNIVERZITA
KOMENSKÉHO
V BRATISLAVE

Združenie
Maxa
Reinhardta

COMMERCIUM
Reklamná agentúra

PARTNERI DUK

coop
JEDNOTA
Najlepšie domáce potraviny

SLOVENSKE
ELEKTRARNE

Lucka
tvoje viny majú

MOORE

Slovenská
POŠTA

Lenovo

SPOLUORGANIZÁTORI WORKSHOPOV DUK

MINISTERSTVO
OBRANY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

BIBIANA

ZRIAĐOVATEĽ DIVADLA ARÉNA

BRATISLAVSKÝ KRAJ

PROJEKT FINANČNE PODPORILO

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MEDIÁLNI PARTNERI DUK

TA3

SME

bigmedia
PREMIUM OUTDOOR

radio
best fm

Vydáva: Združenie Maxa Reinhardta, Čajakova 1, 811 05 Bratislava. **Editori:** Dominika Dudášová, Adam Nagy.

Redakcia: Matej Ivan, Daniel Jursa, Samuel Jursa, Anna Marinová, Adela Marková, Michal Semko, Kristína Toporová.

Grafická úprava: Commecium s.r.o.